

Giacinto Scelsi byl italský skladatel píšící rovněž surrealistickou poezii ve francouzštině. Známy je však především díky komponování hudby postavené na jednom tónu upravovaném skrze nejrůznější mikrotonální oscilace, harmonické aluze a změny v barvě a dynamice, což předvedl ve své revoluční skladbě *Quattro Pezzi su una nota sola* (1959). Tato skladba dodnes zůstává jeho nejslavnější prací a jednou z mála, které došly uznání již za skladatelova života. Většina Scelsiho počínů, zahrnujících všechny klasické západní žánry mimo scénickou hudbu, nedokázala během jeho života prorazit v tehdejších hudebních kruzích. Dnes získává jeho dílo popularitu mezi zastánci postmoderny, především skladby jako *Anahit* a *Smyčcové kvartety*. Scelsi spolupracoval s mnoha americkými skladateli včetně Cage, Feldmana a Browna a rovněž se svým mentorem a přítelem Alvinem Curranem. Scelsiho práce dále inspirovala skladatele jako Ennio Morricone, Tristan Murail a Solange Ancona.

Scelsiho mikrotonální svět je ve skladbě **Mantram** obohacen z indických kořenů. Mantra je - jak jinak - myšlena jako úběžník, probíhající s menšími či většími odklony celým dílem, vrací se pořád zpět, setrvává jádrem ve chvíli jemných okolních zvukových obalů a zvukových fazet.

Tomáš Pálka studoval kompozici na brněnské konzervatoři u Pavla Zemka-Nováka a na HAMU v Praze ve třídě Marka Kopelenta a Milana Slavického. Je spoluzakladatelem, členem a předsedou skladatelského spolku Konvergence. V současné době se věnuje kompoziční tvorbě jako skladatel na volné noze a současně působí jako terapeut.

Prostorová kompozice **K Sobě II** je řešena jako konceptuální dílo. Obsazení (v původní verzi pro klarinetové kvarteto) je variabilní a v dnešním provedení (v úpravě z roku 2016) je rozšířené na 8 hudebníků. Zápis je řešen především verbálním popisem s notovými zanáškami a vyžaduje spolupráci s koordinátorem, který řídí průběh skladby. Inspiraci po obsahové stránce jsem čerpal z básně Zdeňka Volfa – Růst (sbírka básní K svému). Cesty hledání a setkávání – jsou rozmanité a v každém momentě existuje nespočet možností, jak a kam se ubírat dál. Jsme neustále svíráni okolnostmi, ale přesto se snažíme hledat východiska, která nás posouvají vpřed na naší cestě k poznání.

Růst / Zdeněk Volf

K sobě

jak krápníky

v krasu slzami

Konvergence děkuje svým podporovatelům:

8. 10. 2019

kostel sv. Vavřince
Hellichova 18
Praha 1 – Malá Strana
19.30

mantram

JOSEF MAREK (*1948)
Momenti discreti VII :: premiéra

TIBERIU OLÁH (*1928)
Sonata

ONDŘEJ ŠTOCHL (*1975)
Šestero pohádek pro Markétku

JIŘÍ LUKEŠ (*1985)
Ichimoku cloud :: premiéra

GIACINTO SCELISI (1905-1988)
Mantram

TOMÁŠ PÁLKA (*1978)
K Sobě II

účinkuje **Ensemble KONVERGENCE**

Andrea Hora dirigent, koordinátor :: **Zuzana Bandúrová** flétna
Jiří Mráz klarinet :: **Matěj Vlk** housle :: **Irena Štochlová** housle
Ondřej Štochl viola :: **Sebastian Tóth** cello :: **Ondřej Melecký** kontrabas
Egli Prifti klavír :: **Jan Tuláček** kytara

koordinátor dramaturgie **Tomáš Pálka**

Josef Marek absolvoval nejprve Pražskou konzervatoř v oboru zpěv. Byl krátce členem Hudebního divadla v Karlíně, v letech 1974-2004 byl angažován v Pražském filharmonickém sboru. O skladbu se začal zajímat jako samouk, později studoval na Hudební fakultě AMU v Praze u Václava Riedlbaucha. Je autorem mnoha pozoruhodných kompozic, řada z nich byla oceněna ve skladatelských soutěžích doma i v zahraničí. Symfonická skladba *Cantus tristis - Requiem pro orchestr* byla oceněna cenou Nadace Gideona Kleina. Věnuje se i tvorbě melodramů, spolupracuje s předními českými herci při jejich interpretaci. Byl členem porot soutěží skladatelských i interpretačních. Je autorem vyhledávaným špičkovými sólisty a soubory, pro něž napsal řadu kompozic. V letech 2004-2005 pracoval jako redaktor pro soudobou a vokální hudbu v Editio Bärenreiter Praha. V současné době spolupracuje jako externí redaktor a editor s řadou českých i zahraničních vydavatelství. V České filharmonii se v letech 2004-2009 externě podílel na dramaturgii a kompletní přípravě přehlídky soudobé hudby Pražské premiéry.

Momenti discreti VII - La vita fugge per flauto, clarinetto, violino, viola, violoncello e pianoforte jsou již sedmou částí stejnojmenného cyklu skladeb, ve kterém jsem v části třetí (*Momenti discreti III. – Lettera ai Posterì [fragment]*) a čtvrté (*Momenti discreti IV. – Campana di Arquà – Laura, Canzoniere I. [fragment] a XVIII.* zhudebnil verše Franceska Petrarky. V této sedmé skladbě cyklu jsem se opět vrátil k Petrarkovým *Sonetům* a instrumentálním uchopením textového podkladu jsem ztvárnil impresi ze sonetu *La vita fugge*. Klidně plynoucí verše sonetu nesou v sobě silný dramatický náboj a proto jsem vepsal do podtitulu zdánlivý protimluv – *contemplazione drammatica*.

Tiberiu Oláh pochází z Arpašel (Rumunsko). Studoval na Cluj konzervatoři (1946-1949). V roce 1948 získal stipendium ke studiu v Paříži. Následující rok však byla všechna stipendia v západní Evropě z politických důvodů zrušena. Jako kompenzace mu bylo uděleno stipendium na Čajkovského konzervatoři v Moskvě (1949-1954). I přes stalinistické omezení se dokázal prosadit a spolu se svým učitelem (Messner) a kolegy (Dennisov, Holopov, Roshdetwensky, Wolkonski) se mu podařilo zajistit hudební realizace. Od studentských let se zúčastnil řady mezinárodních seminářů, workshopů a festivalů, jako je Varšavský podzim (1968, 1971), „Ferienkursen für Elektronische Musik“ organizované Siemens-Studiem v Mnichově (1966), a „Internationalen Ferienkursen für Musik“ v Darmstadtu (1966-1973). Od roku 1954 byl profesorem skladby na Národní hudební univerzitě v Bukurešti.

Sonata pro klarinet vznikla v roce 1963 jako druhá část z pěti skladeb s názvem *Homage to Brâncuși* a je věnována rumunskému klarinetistovi Octavu Popemu. Název sonáta nereflektuje klasickou formu, ale má evokovat ideu kontrastu mezi statickou a dynamickou hudbou, mezi tichem a zvukem. Volně pojatá forma je vnitřně členěna na tři kontrastní úseky, které se plynule rozvíjí. Práce s gestikou lze přirovnat k rumunské Doině (rumunský termín pro hudební lamentaci), v oblasti rytmického členění Oláh využívá principy aksaku (kulhavé rytmy), které jsou známé z bulharské lidové hudby.

Vynalézavé využívání rejstříků klarinetu, různé typy artikulace a vykomponované echo efekty kladou na interpreta značné nároky.

Ondřej Štochl studoval na konzervatoři v Praze hru na violu (1989-1995) a skladbu (1992-1996). Ve studiích pokračoval na hudební fakultě AMU – obor skladba ve třídě prof. Marka Kopelenta (1997-2003). Během studia se účastnil různých skladatelských kurzů – jeho lektory byli např. Zygmunt Krauze, Paul Méfano, Vinko Globokar, Osvaldas Balakauskas nebo Guy Reibel. Zároveň získával četné zkušenosti na poli interpretace soudobé hudby. Věnuje se především tvorbě komorních a orchestrálních skladeb, někdy s vokální či elektronickou složkou. V posledních letech se profiluje zejména rozsáhlejšími prostorovými kompozicemi.

Šestero pohádek pro Markétku vzniklo v roce 2006 jako cyklus šesti miniaturních epických skladbiček. V jejich členitých, hravých a nepředvídatelných strukturách se mi od počátku odrážely zážitky s nejmladším členem naší rodiny – tehdy roční Markétkou. Těžko odhadovat její nálady, předvídat její chování. Měnilo se rychleji, než jsem stíhal postřehnout, postupně jsme doma byli všichni takoví zbrklejší... jak také jinak, když jsme se snažili nějak udržet její pozornost. Nazvat nové trio jako *Šestero pohádek pro Markétku* mě napadlo, když mi bylo jasné jak moc se mi kontakt s ní přenáší do psaní. Že díky ní pro mne najednou mají daleko větší vliv detaily, kterým bych dříve tolik důležitosti nepřisuzoval, nebo že se vlastně neptám po logice jejich následnosti tak jako dříve.

Jiří Lukeš studoval na Pražské konzervatoři skladbu a akordeon, na HAMU v Praze skladbu ve třídě Ivany Loudové. Několik let spolupracuje se skladateli při vzniku nových skladeb pro akordeon. V poslední době se zaměřuje na intermediální projekty. Jeho skladby zazněly na koncertech a festivalech v ČR, Evropě, Japonsku, Číně. V roce 2014 vysílala rozhlasová stanice Radio Beograd pořad věnovaný jeho akordeonové tvorbě. V loňském roce se podílel na realizaci kompletní nahrávky akordeonového díla Petra Fialy.

Ichimoku cloud je pojem používaný v tradingu (obchodování na burze), japonsky znamená „jeden pohled“ a účelem této konstrukce grafu vývoje ceny je podat obchodníkovi hlubší analýzu, aniž by bylo nutné použít doplňující ukazatele. Ve zdánlivé jednoduchosti se ovšem skrývá rafinovaná kombinace zobrazení ceny téže komodity v různých časových posunech. Čas, stejně jako v hudbě, představuje důležitý parametr pro rozklíčování viděného (slyšeného). Z těchto principů jsem si pro sebe ve skladbě definoval dva hlavní: předjímání hudebního vývoje, které je svěřeno primárně klarinetu a tzv. „stínování“ o které se střídavě stará kytara a kontrabas. Housle a viola vytváří pomyslný zvukový mrak, který neustále osciluje, stejně jako ceny na burze.

Josef Marek
Momenti discreti VII.

La vita fugge
Francesco Petrarca: Canzoniere, No. 272

<p><i>Originál</i></p> <p>La vita fugge, et non s'arresta una hora, et la morte vien dietro a gran giornate, et le cose presenti et le passate mi danno guerra, et le future anchora;</p> <p>e 'l rimembrare et l'aspettar m'accora, or quinci or quindi, si che 'n veritate, se non ch' i' ò di me stesso pietate, i' sarei già di questi penser' fora.</p> <p>Tornami avanti, s'alcun dolce mai ebbe 'l cor tristo; et poi da l'altra parte veggio al mio navigar turbati i vènti;</p> <p>veggio fortuna in porto, et stanco omai il mio nocchier, et rotte àrbore et sarte, e i lumci bei, che mirar soglio, spenti.</p>	<p><i>(Překlad Jaroslav Pokorný)</i></p> <p><i>Život nám utíká a nezastaví se hodinku. Smrt kráčí bez ustání, dnešek a včerejšek jsou věčná štvání do války. Stejně zítřek nedočkavý.</i></p> <p><i>Paměť a čekání mi srdce tráví hned tím, hned oním tak, že nemít ani sám nad příštím své duše slitování, všech myšlenek bych se už dávno zbavil.</i></p> <p><i>Vzpomínám, jestli srdce sladký plod kdy sklídilo, a cítím z druhé strany v své plavbě vanutí zvichřená, zlá.</i></p> <p><i>V přístavu vidím bouři. Lodivod je unavený, plachty potrhány a světla, k nimž jsem vzhlížel, vyhaslá.</i></p>
---	--